



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.2.1.2025

Michał Budny
Prezes Zarządu
Fundacja Instytut Inicjatyw
Lokalnych im. prof. Waleriana
Pański, ul. Tadeusza Kościuszki
223A/10, 40-600 Katowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/063 – Rządowy Program Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Fundacja Instytut Inicjatyw Lokalnych im. prof. Waleriana Pańki, ul. Tadeusza Kościuszki 223A/10, 40-600 Katowice ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Budny, Prezes Zarządu Fundacji ² od 18 listopada 2020 r. ³ do chwili obecnej.
Zakres przedmiotowy kontroli	Wnioskowanie o dotacje, realizacja i rozliczanie umów o dotacje projektów finansowanych ze środków otrzymanych w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 ⁴ oraz efekty udzielonego wsparcia.
Okres objęty kontrolą	Lata 2022-2025 (do dnia zakończenia kontroli), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, a dotyczących okresu objętego kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Michał Nowak, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/11/2025 z 8 stycznia 2025 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej: *Fundacja* lub *jednostka kontrolowana*.

² Dalej: *Prezes* lub *Prezes Zarządu*.

³ Data dokonania wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym, dalej: *KRS*.

⁴ Dalej: *Program* lub *RP Fundusz Młodzieżowy*.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Oferty na realizację zadań publicznych: *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości* (Edycja 2022 Programu) i *Akademia Młodego Samorządowca* (Edycja 2024 Programu) złożone przez *Fundację* zawierały wymagane i prawdziwe informacje. *Fundacja* prawidłowo realizowała oba projekty, wywiązując się w przeważającej części z obowiązków wynikających z umów o udzielenie dotacji, w szczególności w zakresie dokonywania wydatków, zgłaszania zmian do umowy, posiadania wyodrębnionego rachunku bankowego będącego w jej wyłącznym posiadaniu, prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej i ewidencji księgowej oraz wykonywania obowiązków informacyjnych i zwrotu niewykorzystanej dotacji.

Nie wystąpił przypadek uzyskania przez *Fundację* podwójnego dofinansowania na ten sam cel. Sprawozdania z realizacji objętych badaniem zadań publicznych były przekazywane w terminach wynikających z umów dotacji, a dodatkowe wyjaśnienia i uzupełnienia dokonywane na bieżąco. Stan realizacji obu zadań dotowanych zadań odzwierciedlał założone *Programie* cele, wskaźniki i efekty. Jednocześnie stwierdzono nieprawidłowości w działalności *Fundacji* polegające na:

- błędach w opisie części zbadanych dowodów księgowych obejmujących: niezamieszczenie w nich dekretacji, bądź pomyłki w dekretacji, wskazanie błędnej kwoty, błędną numerację oraz powołanie się na niewłaściwy program rządowy, z którego zadanie zostało sfinansowane;
- nieterminowym zwrocie niewykorzystanej kwoty dotacji za rok 2024 w ramach zadania *Akademia Młodego Samorządowca*;
- wykazania niewłaściwej liczby beneficjentów obu zadań publicznych w sprawozdaniu końcowym z realizacji zadania *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości* oraz sprawozdaniu częściowym z realizacji zadania *Akademia Młodego Samorządowca*,
- wykazania niewłaściwych kwot w sprawozdaniu częściowym za 2024 r. z realizacji zadania *Akademia Młodego Samorządowca*.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zamieszczenie we wnioskach *Fundacji* składanych do Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego⁷ wymaganych i prawdziwych informacji.

Badaniami kontrolnymi objęto realizację przez *Fundację* dwóch zadań publicznych finansowanych w ramach *Programu*, tj.:

- *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości*⁸, realizowanego w latach 2022-2023 – wysokość dotacji: 173 850,00 zł⁹ - Edycja 2022 *Programu*;
- *Akademia Młodego Samorządowca*¹⁰, przewidzianego na lata 2024-2025 – wysokość dotacji: 214 016,08 zł¹¹ - Edycja 2024 *Programu*.

(akta kontroli str. 84-95, 207-218)

Jednostka kontrolowana będąca fundacją była podmiotem uprawnionym do udziału w *Programie*, zgodnie z postanowieniami części A. pkt I.4. regulaminu *RP Fundusz Młodzieżowy* w Edycji 2022 i Edycji 2024.

W obu przypadkach *Fundacja* złożyła oferty w czasie wskazanym przez *NIW* w danym konkursie¹², tj. odpowiednio 13 września 2022 r. o godz. 15:45:33¹³ i 25 września 2023 r. o godz. 11:55:13¹⁴.

(akta kontroli str. 3-14, 21-29, 66-93, 151-154, 188-206, 245, 248, 312, 315-316, 321-322)

Zgodnie z zapisami Regulaminów Edycji 2022¹⁵ i 2024¹⁶ *Programu*, był on skierowany m.in. do fundacji, których statuty zawierały postanowienia wskazujące, iż prowadzą działania skierowane do młodzieży lub też mogą udokumentować prowadzenie takiej działalności w okresie dwóch lat poprzedzających ogłoszenie konkursu ofert.

Statut *Fundacji* z dnia 17 lipca 2020 r. nie zawierał ww. postanowień, a *Fundacja* składając ofertę realizacji pierwszego z zadań, tj. *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości*, mogła udokumentować prowadzenie takiej działalności jedynie w okresie roku poprzedzającego ogłoszenie konkursu ofert. Realizowała ona wówczas (w 2021 r.) zadanie publiczne *Patriotyzm Na Nowo*, finansowane ze środków Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego w ramach programu *Fundusz Patriotyczny*. Mimo

⁷ Dalej: *NIW*.

⁸ Na podstawie umowy NR 101/FMP23/2022 z dnia 16 grudnia 2022 r., zawartej z *NIW*.

⁹ 100% kosztów realizacji zadania, z tego 75 970,00 zł na realizację zadań planowanych w terminie od 1 października do 31 grudnia 2022 r. oraz 97 880,00 zł na realizację zadań planowanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

¹⁰ Na podstawie umowy NR 104/FM23/2024 z dnia 21 maja 2024 r., zawartej z *NIW*.

¹¹ 100% kosztów realizacji zadania, z tego 107 008,04 zł na realizację zadań planowanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. oraz 107 008,04 zł na realizację zadań planowanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r.

¹² Za pośrednictwem Systemu Obsługi Dotacji.

¹³ Termin składania ofert z ogłoszenia w BIP *NIW*: od 18 sierpnia 2022 r. od godz. 16:00 do 12 września 2022 r. do godz. 16:00. Następnie zmieniony na 13 września 2022 r. do godz. 16:00. Wniosek zwrócony *Fundacji* do korekty 21 listopada 2022 r. o godz. 10:07:04 i odesłany do *NIW* 28 listopada 2022 r. o godz. 15:24:56.

¹⁴ Termin składania ofert z ogłoszenia w BIP *NIW*: od 3 sierpnia 2023 r. od godz. 14:00 do 25 września 2023 r. do godz. 14:00. Wniosek zwrócony *Fundacji* do korekty 11 grudnia 2023 r. o godz. 14:08:22 i odesłany do *NIW* 18 grudnia 2023 r. o godz. 12:12:45.

¹⁵ Str. 20 Regulaminu.

¹⁶ Str. 22 Regulaminu.

nie spełniania opisanych wyżej warunków Regulaminów Edycji 2022 otrzymała dotację z NIW.

W chwili złożenia oferty realizacji drugiego z zadań, tj. *Akademia Młodego Samorządowca, Fundacja* mogła już udokumentować działalność skierowaną do młodzieży na dwa lata wstecz¹⁷.

W ofercie realizacji zadania z Edycji 2022 *Programu*, w części IV.2. *Zasoby kadrowe, rzeczowe i finansowe oferenta, które będą wykorzystane do realizacji zadania, Fundacja* wymieniła dziewięć osób z nią związanych, natomiast w ofercie realizacji zadania z Edycji 2024 *Programu* w tej samej części oferty *Fundacja* wymieniła cztery osoby. Stwierdzono jednak, że w ramach pierwszego z zadań nie współpracowano¹⁸ z pięcioma z wymienionych osób, a w ramach drugiego z zadań – z jedną z wymienionych osób¹⁹.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że: *Od czasu składania wniosku do jego akceptacji i realizacji część osób została zaangażowana w inne projekty, natomiast z częścią osób przestaliśmy współpracować (...). Należy zauważyć, że wniosek ten był składany na wczesnym etapie działań Fundacji, kiedy to powszechny entuzjazm i motywacja do działań jest większa, co uzasadnia cykl życia zespołu. Natomiast upływ czasu zweryfikował priorytety Fundacji oraz osób zaangażowanych na początkowych etapach ich istnienia. Ponadto zapisy Regulaminu nie obligują beneficjenta do zatrudnienia wszystkich osób (bądź też angażowania wszystkich zasobów osobowych) do realizacji konkretnego zadania. Jedynym wymogiem prawnym jest wypełnianie pól w aplikacji zgodnie ze stanem faktycznym na dzień składania oferty. Pole to nie jest aktualizowane na żadnym z pozostałych etapów realizacji zadania.*

Z ww. pięciu osób w ramach pierwszego zadania trzy zrezygnowały ze współpracy, a dwie zostały oddelegowane do innych projektów. Natomiast osoba niezatrudniona w ramach drugiego z zadań, z początkiem 2024 r. przestała się udzielać w *Fundacji*.

(akta kontroli str. 7-14, 66, 72-75, 83, 109-150B, 188, 196-197, 205-206, 550-551, 558)

W ofertach dotyczących obu zadań²⁰ *Fundacja* oświadczyła, iż nie zalegała z opłacaniem:

- należności z tytułu zobowiązań podatkowych;
- należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne.

Prezes wyjaśnił, iż: *Fundacja nie posiada rzeczonych dokumentów na dzień składania ofert, ponieważ przy złożeniu wniosku była to kwestia deklaracyjna (...). Stan faktyczny był taki, że Fundacja nie zalegała z opłacaniem składek i należności podatkowych na dzień składania ofert. Nie jesteśmy w stanie pozyskać obecnie dokumentów. Fakt niezalegania z opłacaniem ww. należności w czasie składania obu ofert został potwierdzony przez Drugi Urząd Skarbowy w Katowicach oraz Oddział ZUS w Chorzowie, których właściwością była wówczas objęta Fundacja.*

W obu ofertach *Fundacja* oświadczyła również o zgodności danych zawartych w części II oferty z KRS. Prezes Zarządu wyjaśnił, że: (...) *Co się tyczy kopii aktualnego wyciągu z właściwego rejestru generowanego z systemu KRS za*

¹⁷ Z uwzględnieniem zadań: *Patriotyzm NaNowo* z 2021 r, oraz *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości* z 2022 i 2023 r.

¹⁸ Formalnie – brak zawartych umów, wystawionych faktur, itp.

¹⁹ Współpraca z drugą z wymienionych osób (obsługa prawna) w ramach zadania przewidziana jest na rok 2025.

²⁰ W części: *Oświadczenia*.

odpowiedni dzień to informujemy, że dokument ten pozyskujemy z powszechnie dostępnego systemu KRS kilka razy w miesiącu, gdyż jest nam on potrzebny celem przedłożenia w każdym projekcie, który realizujemy. Nie przechowujemy wydrukowanych dokumentów składanych do każdego projektu, których treść jest identyczna, gdyż jest to pozbawione sensu (...).

Wyciąg z KRS wg stanu na dzień złożenia oferty w Edycji 2022 Programu przedstawił NIW na wniosek kontrolera NIK. Natomiast co do wyciągu z KRS na dzień złożenia oferty w kolejnej edycji Programu, Dyrektor NIW poinformował: *Informuję, iż załącznik nr 2 do umowy nr 104/FM23/2024 z dnia 21 maja 2024 r. weryfikowany był w formie on-line w czasie procedowania zawarcia umowy, w związku z czym NIW-CRSO nie jest w posiadaniu egzemplarza KRS w wersji papierowej.*

Fundacja nie znajdowała się w rejestrze podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymywania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich²¹.

(akta kontroli str. 66, 81, 83, 188, 203, 205-206, 334, 336-337, 402-404, 512, 514, 525-530A, 531, 534, 538-542)

2. Prawidłowość realizacji projektów i wykonywania obowiązków wynikających z umów o udzielenie dotacji

2.1. Prowadzenie dotowanych zadań w ustalonych terminach, zgodnie z ofertą, harmonogramem oraz kosztorysem

Opis stanu faktycznego

Zadanie publiczne z Edycji 2022 Programu zostało zrealizowane zgodnie z ofertą, harmonogramem oraz kosztorysem.

Zadanie publiczne z Edycji 2024 Programu na dzień zakończenia kontroli²² było w trakcie realizacji²³. Zadania określone w harmonogramie znajdowały się w toku. Część zadań została rozpoczęta później, niż to wynikało z harmonogramu zawartego w ofercie:

- Pkt 1 – *Przygotowanie projektu*: Planowany termin realizacji – od 1 stycznia do 29 lutego 2024 r. Faktyczny termin realizacji wg sprawozdania – od 1 sierpnia do 31 października 2024 r.;
- Pkt 2 – *Rekrutacja*: Planowany termin realizacji – od 1 marca 2024 r. do 30 czerwca 2025 r. Faktyczny termin realizacji wg sprawozdania – od 1 września 2024 r.;
- Pkt 3 – *Promocja projektu*: Planowany termin realizacji – od 1 marca 2024 r. do 31 grudnia 2025 r. Faktyczny termin realizacji wg sprawozdania – od 1 września 2024 r.;
- Pkt 4 – *Przeprowadzenie części warsztatowej*: Planowany termin realizacji – od 18 marca 2024 r. do 30 września 2025 r. Faktyczny termin realizacji wg sprawozdania – od 1 października 2024 r.

Prezes Zarządu wskazał, że: Rozbieżności w harmonogramie wynikają głównie z terminu, w którym zostały przekazane środki na ich realizację, co zależy od NIW. Dopiero po tym fakcie można realnie zawierać umowy z usługodawcami i pracownikami. Natomiast odnosząc się do pkt 4 dodatkowym argumentem przemawiającym za przesunięciem terminu realizacji jest fakt, że w celu efektywnej

²¹ Co również było przedmiotem oświadczenia złożonego przez Fundację w ofertach realizacji obu zadań.

²² Tj. 11 marca 2025 r.

²³ Data zakończenia, zgodnie z umową nr 104/FM23/2024 – 31 grudnia 2025 r.

realizacji warsztatów należało czekać do rozpoczęcia roku szkolnego i powrotu beneficjentów do szkół/na uczelnie.

W 2024 r. wydatki zostały dokonane według kosztorysu zawartego w ofercie, z uwzględnieniem jednej zmiany, co opisano w dalszej części niniejszego punktu. Niewykorzystane kwoty udzielonych dotacji zostały zwrócone na konto NIW, co opisano w pkt 2.7. niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 66-89, 96-108, 188-213, 218-229, 234-242, 246-247, 250, 253-259, 314, 319, 328, 405-476, 493-504, 546, 554, 792-1467, 1484-1508, <https://slaskaakademia.pl/>, <https://instytutpanki.pl/akademia-mlodego-samorzadowca/>)

W umowie dot. projektu *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości* nie składano wniosków o aneks. Natomiast w przypadku projektu *Akademia Młodego Samorządowca* złożono wnioski o dokonanie zmian w umowie dotyczących²⁴:

- zmiany w zakresie miary w pozycji budżetowej *I.2 wynagrodzenie koordynatora* oraz *III.1 wynagrodzenie pracownika biura z umowa na umowa zlecenie lub B2B*;
- likwidacja pozycji *1.3.1 wynagrodzenie osoby prowadzącej działania rekrutacyjne* i przesunięcie w związku z tym kosztów na *I.2.2 promocja na fanpage`u Fundacji* w kwocie 5 000,00 zł.

NIW wyraził zgodę na dokonanie powyższych zmian bez konieczności sporządzania aneksu do umowy, zgodnie z cz. A pkt IX.7 Regulaminu Edycji 2024 Programu.

Dodatkowo mailem z dnia 10 lipca 2024 r. Fundacja zgłosiła do NIW zmianę adresu siedziby²⁵.

(akta kontroli str. 21-22, 246-247, 250, 253-259, 314, 319, 328-329, 335, 337)

2.2. Przekazywanie środków z NIW na finansowanie zadań publicznych w terminach i wysokości określonych w umowach.

Środki na realizację obu zadań publicznych będących przedmiotem kontroli zostały przekazane Fundacji w wysokości i na konto określone umowami²⁶. Fundacja była jedynym posiadaczem wskazanego w umowach rachunku bankowego.

Pierwsza transza w Edycji 2022 Programu oraz pierwsza transza w Edycji 2024 Programu zostały wypłacone w terminach wskazanych w umowach:

- Edycja 2022: pierwsza transza w wysokości 75 970,00 zł – w dniu 20 grudnia 2022 r.²⁷;
- Edycja 2024: pierwsza transza w wysokości 107 008,04 zł – w dniu 29 maja 2024 r.²⁸;

²⁴ Data złożenia wniosku o aneks: 4 października 2024 r.; data oceny wniosku o aneks: 29 października 2024 r.; wynik oceny dokonanej przez NIW: Zatwierdzenie wniosku - bez aneksu.

²⁵ Zmiany adresu w KRS dokonano w dniu 9 lipca 2024 r.

²⁶ W ramach zadania *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości* – obie transze; W związku z zadaniem *Akademia Młodego Samorządowca* – pierwsza transza. Do zakończenia czynności kontrolnych w Fundacji, NIW nie zatwierdził sprawozdania częściowego za 2024 r., co było warunkiem wypłaty drugiej transzy dotacji.

²⁷ Zgodnie z zapisami §3 ust. 1 pkt 1 umowy Nr 101/FMP23/2022 z dnia 16 grudnia 2022 r., pierwsza transza dotacji miała zostać przekazana w terminie 30 dni od zawarcia umowy, tj. do 15 stycznia 2023 r.

²⁸ Zgodnie z zapisami §3 ust. 1 pkt 1 umowy Nr 104/FM23/2024 z dnia 21 maja 2024 r., pierwsza transza miała zostać przekazana w terminie do 30 dni od dnia zawarcia umowy, tj. do 20 czerwca 2024 r.

Natomiast druga transza w Edycji 2022 *Programu*, w wysokości 97 880,00 zł została wypłacona w dniu 16 marca 2023 r., tj. po terminie określonym w umowie²⁹.

Odnosząc się do pytania o zatwierdzanie sprawozdań z realizacji ww. zadań Dyrektor *NIW* wskazał, że: *Na podstawie posiadanej dokumentacji należy stwierdzić, że zatwierdzenie sprawozdań w roku 2022 oraz 2023 następowało wraz z podpisem Dyrektora pod dokumentem pt. „Informacja o rozliczeniu dotacji”. Dokument z rozliczeniem sprawozdania częściowego oraz końcowego umowy nr 101/FMP23/2022 stanowi załącznik do pisma. Zadanie zgodne z umową 104/FM23/2024 będzie rozliczone dopiero po ocenie sprawozdania w bieżącym okresie. Obecna procedura przewiduje uprzedni podpis Dyrektora *NIW-CRSO* zatwierdzający sprawozdanie, a następnie skierowanie zadania do rozliczenia księgowego.*

(akta kontroli str. 84-85, 94-95, 207-208, 218, 230, 312, 314, 316, 318, 323-327)

2.3. Dopuszczenie w umowach realizacji części zadania publicznego przez podmiot niebędący stroną umowy.

W §4 obu umów o realizację zadania publicznego dopuszczono realizację części zadania przez podmiot niebędący stroną umowy, jednak w praktyce nie wystąpiła taka sytuacja.

(akta kontroli str. 66-82, 84-85, 96-106, 188-204, 207-209, 247, 250, 496-504)

2.4. Wywiązywanie się przez *Fundację* z obowiązku prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej, związanej z realizacją zadań publicznych.

Zgodnie z zapisami §6 obu umów *Fundacja* prowadziła wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową obu zadań publicznych, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych. Operacje w zakresie pierwszego z zadań prowadzone były na koncie 501-13, natomiast w zakresie drugiego z zadań – na koncie 501-11.

(akta kontroli str. 84-86, 207, 209, 261, 263-311, 792-1467)

2.5. Prowadzenie dokumentacji finansowo-księgowej powierzonych zadań publicznych zgodnie z zasadami *Programu* oraz związek rozliczonych wydatków z dotowanymi zadaniami i ich prawidłowe poniesienie.

Do szczegółowego badania wybrano łącznie 30 dowodów księgowych, z tego:

- z zadania publicznego *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości*: 18 dowodów księgowych na łączną kwotę 108 163,95³⁰;

²⁹ Zgodnie z zapisami §3 ust. 1 pkt 2 umowy Nr 101/FMP23/2022 z dnia 16 grudnia 2022 r., druga transza dotacji miała zostać przekazana w terminie do 30 dni od otrzymania środków na ten cel przez *NIW*. *NIW* otrzymał dotację budżetową na realizację *Programu* (Edycja 2022) w dniu 26 stycznia 2023 r. Tym samym przekazanie środków na konto *Fundacji* powinno nastąpić do dnia 25 lutego 2023 r.

³⁰ Co stanowiło 62,2% łącznej kwoty dotacji uzyskanej w ramach zadania (tj. 173 850,00 zł) i kwoty wykorzystanej na realizację zadania (tj. 173 849,36 zł).

- z zadania publicznego *Akademia Młodego Samorządowca*: 12 dowodów księgowych na łączną kwotę 64 929,88 zł³¹.

Analiza ww. dokumentacji wykazała, iż:

- badaniu poddano dowody księgowe w kwotach od 2 500,00 zł do 24 000,00 zł;
- każdy zbadany dowód księgowy zawierał:
 - określenie rodzaju dowodu³², jego numeru identyfikacyjnego,
 - określenie stron (nazwy, adresy) dokonujących operacji gospodarczej;
 - opis operacji oraz jej wartość;
 - datę dokonania operacji.
- Spośród 30 zbadanych dowodów księgowych, 21 zawierało podpis wystawcy dowodu oraz osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów. Trzy dowody księgowe posiadały podpis wystawcy, a sześć nie posiadało podpisu, jednakże były to dokumenty wygenerowane z programów do faktur i zostały przesłane do zapłaty drogą elektroniczną.
- Żaden z 18 zbadanych dowodów z zadania *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości* nie zawierał stwierdzenia o zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu jego ujęcia w księgach rachunkowych (czyli dekretacji), co było niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o *rachunkowości*³³ i co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Próba wszystkich 12 dowodów księgowych z zadania *Akademia Młodego Samorządowca* zawierała wprawdzie dekretację, lecz wskazane zostało niewłaściwe konto – 501-7, które ani nie było – zgodnie z zakładowym planem kont z 2024 r. – kontem, na którym dokonywano operacji związanych z badanym zadaniem publicznym³⁴ ani nie było ujęte w zakładowym planie kont *Fundacji*. Zagadnienie to zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.
- W przypadku jednego dowodu księgowego z Edycji 2024 *RP Fundusz Młodzieżowy* kwota w opisie dowodu różniła się od kwoty w dowodzie księgowym, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.
- W ośmiu przypadkach błędnie - w porównaniu z danymi z ewidencji księgowej - ponumerowano dowody księgowe znajdujące się w dokumentacji z postępowań:
 - Edycja 2022 *Programu*: w sześciu przypadkach;
 - Edycja 2024 *Programu*: w dwóch przypadkach³⁵.
- Wszystkie zbadane dowody księgowe opisane były w sposób trwały. Dowody z Edycji 2022 opisano zgodnie z § 6 ust. 2 umowy nr 101/FMP23/2022 z dnia 16 grudnia 2022 r., tj.: *Sfinansowano z dotacji Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy w wysokości... w ramach realizacji zadania określonego umową nr ...*, natomiast wszystkie zbadane dowody z Edycji 2024 były niewłaściwie opisane, gdyż posiadały w opisie

³¹ Co stanowiło 60,7% kwoty pierwszej transzy dotacji uzyskanej w ramach zadania (w 2024 r., tj. 107 008,04 zł) i 64,9% kwoty wykorzystanej na realizację zadania w roku 2024, wg skorygowanego sprawozdania złożonego w dniu 25 lutego 2025 r. (tj. 99 997,05 zł).

³² W próbie 30 zbadanych dowodów 18 stanowiły rachunki do umów zlecenia, a 12 faktury.

³³ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej: *UOR*.

³⁴ Właściwe konto to 501-11.

³⁵ Z tego jeden przypadek dotyczył dowodu księgowego stanowiącego listę płac pięciu osób prowadzących warsztaty (tj. pięć osobnych dowodów).

nazwę innego programu³⁶, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;

- Badane wydatki były związane z realizowanym zadaniem, poniesione w terminie realizacji zadania określonym w umowie, a płatności dokonano w formie bezgotówkowej (przelew);
- Każdy wydatek spełniał łącznie dwie przesłanki uznania go za kwalifikowalny, tj.:
 - był wystawiony w terminie realizacji zadania oraz w roku, w którym poniesiono dany wydatek;
 - koszty były ponoszone nie wcześniej niż od dnia rozpoczęcia realizacji zadania określonego w umowie;
- Żaden z badanych dowodów nie dotyczył rozliczenia wkładu osobowego, wkładu rzeczowego, podróży służbowych osób zaangażowanych w realizację zadania oraz dojazdów beneficjentów, ponieważ nie przewidziano tego w ofertach i umowach dotacji;
- Żaden z badanych dowodów nie dotyczył rozliczenia przychodów uzyskanych przy realizacji zadania publicznego, ponieważ *Fundacja* nie osiągnęła przychodów w związku z realizacją obu zadań publicznych objętych badaniem;
- Nie stwierdzono przypadku podwójnego finansowania wydatku;
- Każdy zbadany wydatek spełniał przesłanki kwalifikowalności określone w cz. A pkt IV regulaminu Edycji 2022 i 2024, tj. był:
 - niezbędny dla realizacji projektu;
 - racjonalny i efektywny;
 - został faktycznie poniesiony w okresie realizacji projektu;
 - udokumentowany;
 - został przewidziany w budżecie projektu;
 - zgodny ze szczegółowymi wytycznymi określonymi w Regulaminie konkursu;
 - zgodny z odrębnymi przepisami prawa powszechnie obowiązującego;
- Każdy zbadany wydatek poniesiony ze środków z dotacji pokrywał jedną z następujących kategorii kosztów:
 - koszty merytoryczne, w tym koszty promocji;
 - koszty obsługi zadania publicznego;
 - koszty związane z rozwojem instytucjonalnym własnej organizacji;
- Żaden z 30 zbadanych wydatków nie należał do wydatków, które nie mogły być finansowane w ramach Edycji 2022 i 2024 *RP Fundusz Młodzieżowy*, a tym samym powodować jego niekwalifikowalność.

(akta kontroli str. 66-82, 84-89, 188-204, 207-213, 251, 264-295, 297-298, 301, 311, 552-553, 559, 579-793, 795-796, 813-814, 816-817, 819-820, 825-826, 838-839, 845-846, 851-852, 881-884, 911-912, 914-915, 919-920, 923-924, 928-929, 1014-1015, 1024-1025, 1034-1036, 1043-1044, 1116-1117, 1118-1119, 1140-1141, 1238-1239, 1249-1250, 1269-1170, 1281-1326, 1340-1341, 1343-1344, 1346-1347, 1358-1359, 1361-1362, 1388-1390, 1468-1469, 1471, 1482-1483)

³⁶ Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich. Zbadane wydatki obejmowały: wynagrodzenie osób prowadzących warsztaty, płatność za opracowanie gadżetów z logo programu (banery, długopisy, notesy itp.), wynagrodzenie koordynatora programu, a także wynagrodzenie za opracowanie podręcznika do warsztatów, promocję projektu i catering – całość w ramach programu *Akademia Młodego Samorządowca*.

2.6. Wykonywanie obowiązków i uprawnień informacyjnych zgodnie z umowami zawartymi z NIW

Fundacja realizowała obowiązki i uprawnienia informacyjne zgodnie z zapisami § 7 obu umów na realizację zadań publicznych poprzez informowanie, że zadanie publiczne jest finansowane ze środków otrzymanych od *NIW* we wszystkich materiałach, publikacjach, informacjach dla mediów, ogłoszeniach oraz wystąpieniach publicznych dotyczących realizowanego zadania publicznego, w szczególności na swojej stronie internetowej dot. realizowanych zadań oraz na profilu na portalu Facebook. Dodatkowo *Fundacja* umieszczała logo *NIW* i *Programu* oraz informacje o źródle finansowania na materiałach, w szczególności promocyjnych, informacyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych, dotyczących realizowanego zadania publicznego.

(akta kontroli str. 84, 86, 207, 209-210, 261, 263, 405-476, 506, 508)

Fundacja poinformowała *NIW* o zmianie adresu siedziby w terminie 14 dni od daty zaistnienia zmian, co opisano w pkt 2.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Nie wystąpiły inne przypadki, które mogły być podstawą do informowania *NIW* o zaistniałych zmianach, np. ogłoszenie likwidacji lub wszczęcie postępowania upadłościowego.

(akta kontroli str. 260-262, 314, 319, 329, 336-337)

Odnosząc się do obowiązków beneficjenta w zakresie:

- niezwłocznego udzielania, na żądanie *NIW*, wszelkich informacji na temat realizowanego zadania publicznego;
- umożliwienia, w razie zgłoszenia przez *NIW* takiej potrzeby, przeprowadzenia spotkania przedstawicieli obu stron w miejscu realizacji zadania publicznego (wizyta monitorująca)³⁷.

Prezes wyjaśnił: *NIW* otrzymuje wszystkie informacje nt. realizowanych zadań, jednak zapytania ze strony *NIW* są bardzo sporadyczne. *NIW* dotychczas nie zapowiadało zamiaru przeprowadzenia wizyty monitorującej w *Fundacji*, jednakowoż, świadomi ciążących na *Fundacji* – jako stronie umowy – obowiązkach, byliśmy, jesteśmy i będziemy otwarci na wszelkie inicjatywy *NIW*. *NIW* niekiedy korzysta z możliwości dopytania o konkretne kwestie przedstawione w sprawozdaniach, jednak w kontekście zadania „*Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości*” *Fundacja* nie jest w stanie przedstawić rzeczonyj korespondencji ze względu na okres realizacji działań (rok 2022 i 2023). Wedle naszej najlepszej wiedzy takowych zapytań dotyczących tego projektu – nie było.

Według informacji otrzymanych z *NIW*, *Fundacja* w trakcie realizacji projektu *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości* nie była wzywana do udzielenia dodatkowych wyjaśnień w przedmiocie realizowanego zadania. *Dyrektor NIW* wyjaśnił też, że: W związku z dalszą weryfikacją sprawozdania częściowego, *Fundacja* dn. 11 lutego 2025 r. została poproszona o przedstawienie wyjaśnień dotyczących poziomu osiągnięcia rezultatu 8 oraz przesłania dowodów księgowych potwierdzających realizację wybranych pozycji budżetowych. W dn. 13 lutego 2025 r. *Fundacja* przesłała wyjaśnienia dotyczące realizacji rezultatu 8, tłumacząc daną wartość rezultatu oraz przesłała wymagane dokumenty księgowe. Po weryfikacji ww., w dn. 24 lutego 2025 r. *Fundacja* została wezwana do złożenia korekty sprawozdania częściowego, uzupełnienia opisów przesłanych wcześniej faktur oraz dalszych uzupełnień w postaci przedłożenia dowodów księgowych potwierdzających realizację wybranych pozycji budżetowych i zwrotu odsetek od nieterminowego zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji. Obecnie *Fundacja* jest w trakcie przygotowywania

³⁷ Zgodnie z §7 ust. 9 umów nr 101/FMP23/2022 z dnia 16 grudnia 2022 r. oraz nr 104/FM23/2024 z dnia 21 maja 2024 r.

korekty sprawozdania częściowego, a dodatkowe dokumenty uzupełniające w trakcie weryfikacji (...). Jednocześnie w ramach Programu – edycja 2022 oraz edycja 2024 (pierwszy rok realizacji Konkursu) nie przeprowadzono wizyt monitorujących dotyczących żadnego z zadań publicznych objętych niniejszą kontrolą NIK.

(akta kontroli str. 245, 248-249, 312-313, 316-317, 561, 565, 567-570)

2.7. Zwrot środków dotacji przez beneficjenta.

Fundacja nie uzyskała przychodów w związku z realizacją obu zadań publicznych objętych badaniem. Niewykorzystane kwoty dotacji w ramach obu zadań będących przedmiotem kontroli zostały zwrócone na konto NIW wskazane w umowach dotacji:

- w związku z pierwszym zadaniem – w wysokości 0,64 zł. Kwota została zwrócona terminowo³⁸;
- w związku z drugim z zadań – w wysokości 7 010,99 zł (za 2024 r.). Kwota została zwrócona po terminie³⁹, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W odpowiedzi na informację mailową NIW z dnia 24 lutego 2025 r., Fundacja przekazała odsetki za nieterminowy zwrot niewykorzystanej dotacji w wysokości 14,00 zł na konto NIW.

(akta kontroli str. 84-85, 96, 100-101, 105, 108, 207-208, 228, 260-262, 335, 337, 493-504)

2.8. Zbywanie przez Fundację rzeczy zakupionych ze środków dotacji.

W odniesieniu do pytania o zbywanie lub przekazanie związanych z realizacją zadań publicznych objętych kontrolą rzeczy zakupionych na swoją rzecz za środki pochodzące z dotacji⁴⁰, Prezes Zarządu podał, że w związku ze wspomnianymi zadaniami Fundacja nie dokonywała zakupu środków trwałych. Jak poinformował NIW, Fundacja nie zwracała się do NIW o udzielenie zgody na zbycie lub przekazanie darowizny rzeczy zakupionych z dotacji udzielonej na realizację obu badanych zadań.

(akta kontroli str. 84, 86-87, 207, 210-211, 246, 249, 313, 317)

3. Prawidłowe wykonywanie przez beneficjenta obowiązków sprawozdawczych z realizacji projektów.

Opis stanu faktycznego

Fundacja nie była wzywana przez NIW w ramach żadnego z badanych projektów do przedstawienia sprawozdania częściowego⁴¹. Jak wskazał Prezes: *Przedstawienie sprawozdania częściowego w terminie 30 dni od zakończenia okresu rozliczeniowego jest obowiązkiem grantobiorcy i od jego pozytywnego rozpatrzenia jest uzależniona wypłata kolejnej transzy dotacji. Jedyną sytuacją jaka mogła mieć miejsce, to wezwanie do wyjaśnień w przypadku, gdy NIW żądał dodatkowej dokumentacji ws. prowadzonych działań w ramach projektu (ad.2). Sprawozdanie częściowe było składane zgodnie ze wzorcem w generatorze NIW-u. Istnieje prawdopodobieństwo, że NIW masowo rozsyłał do beneficjentów informacje o konieczności złożenia sprawozdania, natomiast Fundacja nie jest w stanie przedstawić wiadomości elektronicznych (e-mail) celem potwierdzenia tej sytuacji w kontekście projektu „Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości. W przypadku Akademii Młodego Samorządowca rzeczona sytuacja nie miała miejsca. Dyrektor NIW poinformował, iż złożenie sprawozdania wynikało ze*

³⁸ Termin zwrotu środków: 15 stycznia 2024 r.; zwrot środków: 20 grudnia 2023 r.

³⁹ Termin zwrotu środków: 15 stycznia 2025 r.; zwrot środków: 17 stycznia 2025 r.

⁴⁰ Zagadnienia ujęte w §15 umowy nr 101/FMP23/2022 z dnia 16 grudnia 2022 r. oraz §14 umowy nr 104/FM23/2024 z dnia 21 maja 2024 r.

⁴¹ Na podstawie §9 ust. 3 umów nr 101/FMP23/2022 z dnia 16 grudnia 2022 r. oraz nr 104/FM23/2024 z dnia 21 maja 2024 r.

zwykłego okresu sprawozdawczego za ukończony rok realizacji zadania i nie wystosował wezwania do złożenia sprawozdania we wcześniejszym terminie.

(akta kontroli str. 246, 249, 313, 317, 532, 536)

Zarówno sprawozdania częściowe z realizacji zadań: *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości* oraz *Akademia Młodego Samorządowca*⁴², jak i sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości* z wyjątkiem nagłówka/tytułu zostały sporządzone według wzoru, o którym mowa w załączniku nr 5 do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych i oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań⁴³. W nagłówku podano jako podstawę prawną art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁴⁴ (dot. treści oferty realizacji zadania publicznego), a według wzoru powinien zostać przywołany art. 18 ust. 4 wspomnianej ustawy (mówiący o elementach składowych sprawozdania).

Jak wyjaśnił Prezes: *Sprawozdania są składane do Narodowego Instytutu Wolności (...) za pośrednictwem generatora NIW i to generator tworzy nagłówki znajdujące się w tychże. Fundacja nie ma wpływu na podaną podstawę prawną. Dyrektor NIW podał: Informujemy, że powyższe uchybienie leżą po stronie Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego i administratora Systemu Obsługi Dotacji (...). Powyższe uchybienie powstało w wyniku błędu administratora Systemu Obsługi Dotacji przy implementacji wzorów dokumentów przekazanych przez pracowników NIW – CRSO. W przekazanych przez NIW – CRSO wzorach dokumentów (...) prawidłowo wskazano w komparycji sprawozdania podstawę prawną, natomiast administrator Systemu Obsługi Dotacji nieprawidłowo zmodyfikował przekazane wzory generując powyższy błąd. Mając powyższe na uwadze NIW – CRSO zwróci się do administratora Systemu Obsługi Dotacji o korektę opisu.*

Sprawozdania zostały przekazane do NIW w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego (sprawozdanie końcowe z realizacji zadania *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości*⁴⁵) oraz 30 dni od zakończenia okresu sprawozdawczego (sprawozdania częściowe z realizacji zadań: *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości*⁴⁶ oraz *Akademia Młodego Samorządowca*⁴⁷).

(akta kontroli str. 96-107, 219-227, 493-505, 507, 560, 563)

Sprawozdanie częściowe z realizacji projektu *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości* zostało złożone w wersji elektronicznej w SOD 27 stycznia 2023 r., natomiast wpływ wersji papierowej zarejestrowany został 23 lutego 2023 r. Sprawozdanie końcowe złożone zostało w wersji elektronicznej za pośrednictwem SOD 26 stycznia 2024 r., natomiast wpływ wersji papierowej nastąpił 2 lutego 2024 r. Zgodnie regulaminem *Programu – Edycja 2022*, sprawozdanie uznaje się za złożone w terminie przy dostarczeniu lub przesłaniu go w formie papierowej w terminie 30 dni od daty zakończenia realizacji zadania⁴⁸. Fundacja wysłała sprawozdanie końcowe 29 stycznia 2024 r. Sprawozdanie częściowe z realizacji projektu *Akademia Młodego Samorządowca* zostało złożone za pośrednictwem SOD 17 stycznia 2025 r., natomiast wpływ

⁴² Zarówno sprawozdanie pierwotne, jak i korekta.

⁴³ Dz. U. z 2018 r. poz. 2057.

⁴⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 ze zm.

⁴⁵ Termin przekazania do NIW: 30 stycznia 2024 r.; Data wysyłki: 26 stycznia 2024 r.

⁴⁶ Termin przekazania do NIW: 30 stycznia 2023 r.; Data wysyłki: 27 stycznia 2023 r.

⁴⁷ Termin przekazania do NIW: 30 stycznia 2025 r.; Data wysyłki: 17 stycznia 2025 r.

⁴⁸ Liczy się data złożenia lub data stempla pocztowego.

wersji papierowej odnotowano 24 stycznia 2025 r. Termin na złożenie sprawozdania został zachowany. Korekta sprawozdania została przesłana 25 lutego 2025 r.

(akta kontroli str. 96-107, 219-227, 313, 318, 493-503)

Zgodnie z § 9 ust. 5 umowy nr 101/FMP23/2022 z 16 grudnia 2022 r. i § 9 ust. 6 umowy nr 104/FM23/2024 z 21 maja 2024 r. zleceniodawca miał prawo żądać, aby beneficjent, w wyznaczonym terminie, przedstawił dodatkowe informacje, wyjaśnienia oraz dowody do sprawozdań (częściowych/końcowych). *Prezes Zarządu* poinformował, że: *Wedle naszej najlepszej wiedzy NIW nie zwracał się z takimi pytaniami w sprawie projektu „Śląskiej Akademii Aktywności i Przedsiębiorczości”.*

Dyrektor *NIW* wyjaśnił, że w trakcie weryfikacji sprawozdania częściowego oraz końcowego z realizacji projektu *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości, Fundacja* nie była wzywana do przedstawienia dodatkowych wyjaśnień, gdyż realizacja zadania za pierwszy oraz drugi rok została zaakceptowana na podstawie analizy złożonych sprawozdań. Dodał też, że: *W związku z dalszą weryfikacją sprawozdania częściowego, Fundacja dn. 11 lutego 2025 r. została poproszona o przedstawienie wyjaśnień dotyczących poziomu osiągnięcia rezultatu 8 oraz przesłania dowodów księgowych potwierdzających realizację wybranych pozycji budżetowych. W dn. 13 lutego 2025 r. Fundacja przesłała wyjaśnienia dotyczące realizacji rezultatu 8, tłumacząc daną wartość rezultatu oraz przesłała wymagane dokumenty księgowe. Po weryfikacji ww., w dn. 24 lutego 2025 r. Fundacja została wezwana do złożenia korekty sprawozdania częściowego, uzupełnienia opisów przesłanych wcześniej faktur oraz dalszych uzupełnień w postaci przedłożenia dowodów księgowych potwierdzających realizację wybranych pozycji budżetowych i zwrotu odsetek od nieterminowego zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji. Obecnie Fundacja jest w trakcie przygotowywania korekty sprawozdania częściowego, a dodatkowe dokumenty uzupełniające w trakcie weryfikacji.*

(akta kontroli str. 84, 86-87, 207, 210-211, 246, 249, 313, 317, 561, 565)

Na podstawie zapisów § 9 ust. 10 umowy nr 101/FMP23/2022 z 16 grudnia 2022 r. zleceniobiorca wraz ze sprawozdaniem końcowym z wykonania zadania publicznego, miał wypełnić ankietę podsumowującą realizację projektu. Odnosząc się do powyższego *Prezes* wyjaśnił, że: *Przyczynę była niedostępność w systemie obsługi i brak jednoznacznego komunikatu ze strony NIW.* Zgodnie z informacją uzyskaną z *NIW*, obecne kierownictwo nie posiadało informacji oraz dokumentacji odnośnie wypełnienia ankiety przez *Fundację* oraz faktu ewentualnego egzekwowania tego obowiązku.

(akta kontroli str. 84, 86-87, 313, 318, 551, 558)

Informacje zawarte w sprawozdaniu końcowym z realizacji zadania *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości* były zgodne ze stanem faktycznym, w zakresie realizacji harmonogramu i w zakresie rozliczenia wydatków.

Również informacje zawarte w sprawozdaniu częściowym (za 2024 r.) z realizacji zadania *Akademia Młodego Samorządowca* były zgodne ze stanem faktycznym w zakresie realizacji harmonogramu. Natomiast w rozliczeniu wydatków nie uwzględniono wprowadzonych zmian w umowie nr 104/FM23/2024 z 21 maja 2024 r., tj. likwidacji pozycji 1.3.1 – *wynagrodzenie osoby prowadzącej działania rekrutacyjne* i przesunięcia w związku z tym środków w wysokości 5 000,00 zł brutto na pozycję 1.2.2 – *promocja na fanpage-u Fundacji*. Zostało to opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Ponadto w obu sprawozdaniach wykazano niewłaściwą liczbę beneficjentów obu zadań publicznych w porównaniu z danymi wynikającymi z list obecności, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 66-89, 96-108, 188-213, 219-229, 242, 246-247, 250, 253-259, 314, 319, 328, 405-476, 493-504, 792-1467, 1484-1509)

4. Zgodność stanu realizacji dotowanych zadań z założonymi w Programie celami, wskaźnikami i efektami.

Opis stanu faktycznego

Wszystkie czynności w ramach zadania *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości*⁴⁹ (Edycja 2022 *Programu*) zostały zrealizowane zgodnie ze złożoną przez *Fundację* ofertą. Do planowanych warsztatów opracowano materiały pomocnicze (scenariusze, podręcznik, podcasty, strona internetowa projektu). W trakcie, jak i po realizacji zadania przeprowadzone zostały ankiety oceniające jego realizację, a po zakończeniu zadania sporządzony został raport ewaluacyjny opublikowany na stronie internetowej projektu.

Przewidziane do realizacji w roku 2024 działania związane z zadaniem *Akademia Młodego Samorządowca*⁵⁰ (Edycja 2024 *Programu*) zostały również wykonane zgodnie ze złożoną przez *Fundację* ofertą⁵¹. W ramach zadania opracowano m.in. podręczniki dla szkoleniowców i uczestników warsztatów, stworzono zakładkę na stronie internetowej *Fundacji*, a także przygotowano scenariusze warsztatów i podcasty.

Zgodnie z cz. B pkt I Regulaminów Edycji 2022 i 2024 *Programu*: *Dotacja zostanie uznana za rozliczoną, jeżeli wszystkie działania zostały zrealizowane i utrzymane, a poziom osiągniętych wskaźników rezultatu (średnia wartość osiągniętych wszystkich wskaźników, wskazanych we wniosku) wynosi co najmniej 80%.*

Średnia wartość osiągniętych wskaźników rezultatu przewidzianych w ofercie realizacji zadania *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości* wyniosła 115,7%⁵², a w przypadku zadania *Akademia Młodego Samorządowca* wartość ta wyniosła 100,0%⁵³.

(akta kontroli str. 66-89, 96-108, 188-213, 219-229, 242, 246-247, 250, 253-259, 314, 319, 328, 405-476, 493-504, 550, 557-558, 792-1467, 1474, 1477-1478, 1484-1514)

⁴⁹ Takie jak: 1. Warsztaty „kultura w sieci” - szkolenie z korzystania otwartych źródeł kultury i sztuki; 2. Szkolenie dotyczące prowadzenia dokumentacji projektowej w organizacji; 3. Szkolenie dotyczące prowadzenia finansów organizacji; 4. Szkolenie dotyczące pisania projektów i pozyskiwania środków; 5. Szkolenie z kompetencji kluczowych; 6. Szkolenie dotyczące administracji publicznej i możliwości partycypacji społecznej; 7. Szkolenie marketingowe (social media i budowanie marki); 8. Szkolenie dotyczące pracy w grupie i rozwiązywania konfliktów; 9. Zarządzanie sobą w czasie; 10. Gra terenowa/miejska poświęcona współpracy w zespole - warsztat prowadzony jako zwieńczenie cyklu szkoleniowego, podczas spotkania wszystkich uczestników projektu w atrakcyjnym i charakterystycznym dla regionu miejscu.

⁵⁰ Tj.: 1. Warsztat dotyczący partycypacji społecznej oraz idei samorządności i społecznikostwa; 2. Szkolenie dotyczące tworzenia projektów i pozyskiwania dotacji; 3. Szkolenie z kompetencji kluczowych; 4. Szkolenie dotyczące pracy i zarządzania w grupie; 5. Szkolenie marketingowe; 6. Szkolenie z budowania relacji w społecznościach;

⁵¹ Za wyjątkiem opóźnień w czterech przypadkach, związanych z późniejszym przekazaniem przez *NiW* środków dotacji, co opisano w pkt 2.1. niniejszego wystąpienia.

⁵² 1. Identyfikacja graficzna projektu: Planowana wartość – 1,00; osiągnięta wartość – 1,00 (100%);
2. Strona internetowa projektu: Planowana wartość – 1,00; osiągnięta wartość – 1,00 (100%);
3. Materiały warsztatowe: Planowana wartość – 10,00; osiągnięta wartość – 10,00 (100%);
4. Opracowanie ebooka: Planowana wartość – 1,00; osiągnięta wartość – 1,00 (100%);
5. Stworzenie podcastu: Planowana wartość – 5,00; osiągnięta wartość – 10,00 (200%);
6. Przeprowadzenie warsztatów: Planowana wartość – 40,00; osiągnięta wartość – 44,00 (110%);
7. Ewaluacja projektu: Planowana wartość – 200,00; osiągnięta wartość – 200,00 (100%).

⁵³ W wyliczeniu uwzględniono jedynie zadania w pełni zrealizowane w 2024 r. (tj. pkt 1-5):

1. Identyfikacja graficzna projektu: Planowana wartość – 1,00; osiągnięta wartość – 1,00 (100%);

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W żadnym z 18 zbadanych dowodów księgowych z zadania *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości* nie zamieszczono stwierdzenia o zakwalifikowaniu dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacji), czego wymagał art. 21 ust. 1 pkt 6 *UOR*.
(akta kontroli str. 580-707, 792-793, 795-796, 813-814, 816-817, 819-820, 825-826, 838-839, 845-846, 851-852, 914-915, 919-920, 923-924, 928-929, 1014-1015, 1034-1036, 1116-1117, 1118-1119, 1140-1141)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że: Rzeczywiście w opisach wskazanych projektów brak jest rzeczowej formuły, co wynika z pewnego niedoświadczenia Fundacji – na tamtym etapie - w zakresie prowadzenia dokumentacji. Należy natomiast zauważyć, że fakt nadania numeru księgowego i ujęcie go w spisie w dokumentacji księgowej prowadzonej przez „VIENNA Biuro rachunkowe” jest potwierdzone wpisem do rejestru. Należy również mieć na uwadze rozszerzenie opisów z roku 2024 o numery Wn/Ma. W toku wcześniejszych edycji NIW akceptował opisy bez ich wyszczególnienia.

(akta kontroli str. 1468, 1471)

W opinii NIK, przytoczony wyżej przepis *UOR* wyraźnie wskazuje, w jaki sposób powinien być opisany dowód księgowy.

2. W opisie wszystkich 12 zbadanych dowodach księgowych z zadania *Akademia Młodego Samorządowca* wskazano niewłaściwe konto – 501-7. Zgodnie z zakładowym planem kont z 2024 r. właściwym kontem było konto 501-11, natomiast konto wskazane w opisie w ogóle nie zostało ujęte w zakładowym planie kont.
(akta kontroli str. 290-294, 580-581A, 708-791, 1238-1239, 1249-1250, 1269-1270, 1293-1294, 1307-1308, 1321-1322, 1324-1326, 1340-1341, 1343-1344, 1346-1347, 1359-1359, 1361-1362)

Prezes wyjaśnił, że: Konto 501-7, które pojawiło się w dokumentach, z powodu błędnego przepływu komunikacji między fundacją a księgową. Pierwotnie biuro rachunkowe założyło konto w planie kont o numerze 501-7, które miało być przyporządkowane projektowi akademii Młodego Samorządowca. Zostało tam zaksięgowanych część dokumentów, jednak okazało się, że mylnie zostały nazwane konta analityczne do tego projektu. Po zweryfikowaniu kosztorysu nazewnictwo subkont zostało edytowane, co wiązało się z koniecznością założenia nowych kont dla projektu 501-11. W związku z rozpoczętą na początku roku kontrolą projektu, fundacja nie była już w stanie poprawić opisów po dokonanej zmianie numeracji dekretacji.

(akta kontroli str. 551-552, 559)

-
2. Zakładka internetowa projektu: Planowana wartość – 1,00; osiągnięta wartość – 1,00 (100%);
 3. Materiały warsztatowe: Planowana wartość – 6,00; osiągnięta wartość – 6,00 (100%);
 4. Stworzenie podcastów: Planowana wartość – 6,00; osiągnięta wartość – 6,00 (100%);
 5. Przeprowadzenie warsztatów: Planowana wartość – 15,00; osiągnięta wartość – 15,00 (100%).

3. W przypadku jednego dowodu księgowego z Edycji 2024 *RP Fundusz Młodzieżowy* kwota w opisie dowodu (5 500,00 zł) różniła się od kwoty w dowodzie księgowym (5 000,00 zł).

(akta kontroli str. 580-581A, 708, 1238-1239)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że: *Jest to pomyłka pisarska. Oczywiście, zgodnie z rachunkiem kwota poniesionego wydatku to 5 000 zł brutto.*

(akta kontroli str. 1469, 1471)

4. W ośmiu przypadkach błędnie zanumerowano dowody księgowe znajdujące się w dokumentacji z postępowań (w porównaniu z numeracją w ewidencji księgowej):

- Edycja 2022 *Programu*:

- dowód księgowy P/68⁵⁴ oznaczono jako P/65;
- dowód księgowy P/169⁵⁵ oznaczono jako P/159;
- dowód księgowy P/49⁵⁶ oznaczono jako P/160;
- dowód księgowy P/172⁵⁷ oznaczono jako P/171;
- dowód księgowy P/189⁵⁸ oznaczono jako P/192;
- dowód księgowy KO/295⁵⁹ oznaczono jako KO/151.

- Edycja 2024 *Programu*:

- dowód księgowy RKK-219⁶⁰ oznaczono jako RKK-221;
- dowód księgowy RKK-222⁶¹ oznaczono jako RKK-223.

(akta kontroli str. 295, 297-298, 301, 304, 813-814, 838-839, 881-884, 911-912, 1024-1025, 1043-1044, 1482-1483)

Prezes wyjaśnił, iż ww. błędny opis dowodów księgowych nastąpił przez pomyłkę.

(akta kontroli str. 552-553, 559)

5. Wszystkich 12 zbadanych dowodów z zadania *Akademia Młodego Samorządowca* zostało niewłaściwie opisanych. W nagłówku opisu dowodu księgowego każdorazowo widniał wprawdzie zapis: *Operacja dotyczy realizacji zadania: Akademia Młodego Samorządowca*, jednak w dalszej części ww. dowody posiadały opis: *Opłacono ze środków pochodzących z dotacji Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich*. Natomiast zgodnie z § 6 ust. 2 umowy nr 104/FM23/2024 z 21 maja 2024 r. powinny posiadać następujący opis: *Sfinansowano z dotacji Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 w wysokości... w ramach realizacji zadania określonego umową nr...*

(akta kontroli str. 580-581A, 708-791, 1238-1239, 1249-1250, 1269-1270, 1293-1294, 1307-1308, 1321-1322, 1324-1326, 1340-1341, 1343-1344, 1346-1347, 1359-1359, 1361-1362)

Prezes, odnosząc się do powyższego wyjaśnił, że: *Opisująca dokonała pomyłki, ponieważ wzór przesłany przez NIW dot. projektu z programu „PROO”. To uchybienie redakcyjne i przy wydruku niezauważone. Środki były wydatkowane w Projekcie, o czym zaświadczą pozostałe dokumenty.*

(akta kontroli str. 246, 250)

⁵⁴ Kwota brutto 8 000,00 zł.

⁵⁵ Kwota brutto 900,00 zł.

⁵⁶ Kwota brutto 900,00 zł.

⁵⁷ Kwota brutto 900,00 zł.

⁵⁸ Kwota brutto 1 250,00 zł.

⁵⁹ Kwota brutto 1 705,50 zł.

⁶⁰ Dowód księgowy stanowiący listę płac pięciu osób prowadzących warsztaty (tj. pięć osobnych dowodów), kwota brutto 23 885,00 zł.

⁶¹ Kwota brutto 3 500,00 zł.

6. Zgodnie z § 10 ust. 2 umowy nr 104/FM23/2024 z dnia 21 maja 2024 r., niewykorzystaną kwotę dotacji przyznanej na dany rok budżetowy, zleceniobiorca był zobowiązany zwrócić w terminie 15 dni od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego będącego przedmiotem umowy. Kwota niewykorzystanej dotacji dot. realizacji zadania *Akademia Młodego Samorządowca* za rok 2024 w wysokości 7 010,99 zł została zwrócona w dniu 17 stycznia 2025 r., tj. z dwudniowym opóźnieniem.

(akta kontroli str. 207, 211, 228-229)

Prezes wyjaśnił, że: *Przyczyna powstałego opóźnienia była czysto formalna. Dokonanie zwrotu wymagało konsultacji z jedną z osób odpowiedzialnych za realizację projektu, z którą Fundacja przez dłuższy okres czasu – z uwagi na jej stan zdrowia – nie miała sposobności wyjaśnienia sprawy.*

(akta kontroli str. 261-262)

W opinii NIK, postanowienia umowy dotacji wyraźnie wskazują na termin zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji.

7. W sprawozdaniu częściowym za 2024 r. z realizacji zadania *Akademia Młodego Samorządowca* w Części II *Sprawozdanie z wykonania wydatków*, pkt 1 – *Rozliczenie wydatków za rok 2024* wykazano niewłaściwe kwoty, co wynikało z nieuwzględnienia zmian wprowadzonych w umowie nr 104/FM23/2024 z 21 maja 2024 r.⁶²:

- Poz. I.2.2. – *promocja na fanpage`u Fundacji*: jest – wartość razem zgodnie z umową: 4 000,00 zł, faktycznie poniesione wydatki: 3 000,00 zł; powinno być – wartość razem zgodnie z umową (po zmianach związanych z przesunięciem z poz. I.3.1.): 9 000,00 zł, faktycznie poniesione wydatki: 8 000,00 zł;
- Poz. I.3.1. – *wynagrodzenie osoby prowadzącej działania rekrutacyjne*: jest – wartość razem zgodnie z umową: 5 000,00 zł, faktycznie poniesione wydatki: 5 000,00 zł; powinno być – wartość razem zgodnie z umową (po zmianach związanych z przesunięciem na poz. I.2.2.): 0,00 zł.

(akta kontroli str. 246-247, 250, 253-259, 314, 319, 328, 496, 501)

Odnosząc się do powyższego Prezes Zarządu stwierdził, że: *Wynika to z treści aneksu zawartego z NIW, w ramach którego środki na promocję zostały przesunięte z pozycji wynagrodzenie osoby przeprowadzającej rekrutację do pozycji promocja na „fanpage-u” Fundacji. NIW zaopiniował wniosek pozytywnie, w wyniku czego doszło do likwidacji pozycji. NIW zgodził się również na zmiany bez aneksu, co skutkowało faktem, że nie składaliśmy korekty oferty i stąd też takowy rozdzwięk w sprawozdaniu. NIW nie wezwał do korekty sprawozdanych środków, traktując tę pozycję jako jedną.*

(akta kontroli str. 546-547, 554)

Zdaniem NIK, wobec zaistniałego przesunięcia środków, w sprawozdaniu należało wykazać wprowadzone zmiany oraz faktycznie wydatkowane środki w pozycjach objętych tymi zmianami.

8. Zarówno w sprawozdaniu końcowym z realizacji zadania *Śląska Akademia Aktywności i Przedsiębiorczości*, jak i w sprawozdaniu częściowym

⁶² Tj. likwidacji pozycji 1.3.1 – *wynagrodzenie osoby prowadzącej działania rekrutacyjne* i przesunięcia w związku z tym środków w wysokości 5 000,00 zł brutto na pozycję I.2.2 – *promocja na fanpage-u Fundacji*.

z realizacji zadania *Akademia Młodego Samorządowca* wykazana została niewłaściwa liczba beneficjentów obu zadań publicznych:

- w pierwszym ze sprawozdań wskazano 240 beneficjentów, podczas gdy z list obecności wynikała liczba 1 336 osób;
- w drugim ze sprawozdań wskazano 102 beneficjentów, podczas gdy z list obecności wynikała liczba 376 osób.

(akta kontroli str. 67-69, 101-102, 188, 191, 496-500, 1144-1222, 1394-1467)

Prezes wyjaśnił, że w przypadku wyliczenia liczby beneficjentów pierwszego z zadań doszło do oczywistej omyłki. Natomiast w przypadku drugiego z zadań: *liczba ta została określona na podstawie ankiet ex-ante i ex-post, mapując unikalnych beneficjentów warsztatów*. Natomiast liczba wynikająca z list obecności była ogólna liczba podpisów na listach obecności, łącznie z osobami biorącymi udział w więcej, niż jednych zajęciach. Dodał, iż: *Zdaniem osoby przeprowadzającej ewaluację, liczenie pojedynczych podpisów jest wskaźnikiem niemiarodajnym, dlatego poszukujemy bardziej obiektywnego sposobu mapowania zasięgów projektów. Ankietyzacja jest w tym przypadku o wiele bardziej miarodajna, ponieważ wyklucza błąd multiplikacji (niekiedy kilku, a nawet kilkunastokrotnej). Z tej perspektywy eksplikowanie per se liczby podpisów na liczbę beneficjentów końcowych jest wprowadzaniem instytucji w błąd. Natomiast – jeśli takowe podejście jest błędne z perspektywy NIK – Fundacja dokona stosownych zmian w procedurach i przyjmie liczbę podpisów jako bezpośrednią liczbę beneficjentów.*

(akta kontroli str. 550, 558, 1475-1476, 1478-1479)

IV. Wnioski

Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Zorganizowanie przez kierownictwo jednostki obiegu i kontroli dokumentów księgowych w taki sposób, aby zapewnić merytoryczną, formalnoprawną oraz rachunkową weryfikację operacji gospodarczych zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości oraz warunkami realizacji programu.
2. Przestrzeganie terminu zwrotu dotacji, określonego w § 10 ust. 2 umowy nr 104/FM23/2024 z dnia 21 maja 2024 r.
3. Wykazywanie w sprawozdaniach z realizacji zadań publicznych właściwej liczby uczestników.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci papierowej i opatrzone podpisem własnoręcznym, w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje *prawo zgłoszenia* na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwagi

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 25 kwietnia 2025 r.

Kontroler
Michał Nowak
St. inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach